

Előfizetési feltételek:
helyben házhoz hordva
vagy vidékre postán
küldve
Egész évre 12 kor.
Fél évre 6 kor.
Negyedévre 3 kor.
Egyes szám ára 12 fillér

Hirdetések díja:
□ centiméterenként
6 fillér. Kereskedők és
gyárosok külön ár-
kedvezményben ré-
szesülnek.

Nyilttér sora 40 fill.

KÖZÉRDEK

POLITIKAI, TARSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

AZ ALSÓFEHÉRVÁRMEGYEI GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtök és vasárnap reggel.

Szerkesztőség

és
kiadóhivatal:
Nagyenyedi Könyv-
nyomda r-t.

A kiadóhivatal meg-
bizottja: Földes Ede
könyvkereskedő.

Egyes számok kap-
hatók Földes Ede,
Cirner J. József
és Grünfeld Dá-
vid kereskedéseiben.

Kéziratok nem adódnak vissza.

Elkésztett levelek.

I.

Tul a Dunán jártam éppen az aratás idején. Fel szoktam keresni ezt a vidéket valahányszor az élet küzdelmeihez új erőt akartam meríteni a szülőföld göröngyeiből. Szerettem ezt a mosolygó szép kertet, nyárfákkal szegett utjait, kies szőlőhegyeit, a Balaton csodálatos viziúkrét, a Bakony regényes rejtekeit, a lovagvárak repkénykoszorúta omladékait, aczélos buzáját és édes gyümölcsét, hívogató harangszavát és a pástor fuuluját. Becsülöm azt a szép és munkás népet, mely ezen az áldott földön lakik. Delczeg tartásában, fáradhatatlan erejében és szükszavu komolyságában az államalkotó és államfenntartó hivatottság büszke öntudatát látom. Szerettem ezt a népet, melynek tiszta véreben és tiszta erkölcsében a magyar faj legértékesebb tulajdonságai élnek Örömmel emlékszem vissza arra az időre, midőn szülőfalum első legényének bátorságáról és erejéről vettem mértéket a gyermekkor képzeletvilágának hőseihez.

Ez a dolgozó nép látszatra jómótu falvakban lakik; napról-napra művelődik; alig van község, hogy tej- vagy fogyasztó-szövetkezete ne volna; lakása és ruházata tiszta; életmódjában egyszerű és takarékos, de általában jól táplálkozik. Honnan van hát az elégedettség, mely az év legfontosabb munkája, az aratás idején, helyenkint a munka megtagadására, szinte lázongásra készítette? Honnan van ez a jelenség, mikor tudjuk, hogy a kisgazdák egy része ilyenkor keresi meg a telrevalóját?

Aratnak. A férfi kora hajnaltól késő estig vágja a rendet a júliusi nap rekkenő melegében. Érti és érzi ennek a fontos és sürgős munkának minden fogását és minden költészetét. Egyszerre indul, útemre mozdul. Nem ismeri most a fáradtságot. A kasza nyomán hull a zizegő áldás; asszony, leány gyűjti rakásra. Napsugár a szemükben, élet-ötöm a barnapiros arcuk mosolyában, aczélos rugékonyság sudár természetük mozdulataiban. Az ajka nótás, nézése dévaj, munkája parázs, pihenése táncz. Gyönyörűség látni őket.

— Ugy-e szép munka? szólit meg a gazda. Ugy-e kár volna ezért a népert? S mit gondol, mi lesz belőle, mi lesz a munkájából, mi lesz az Istenadta erejéből és önértetéből, mi lesz a földműveléshez kötött

drága hagyományából, költészetéből és gondolatvilágából, ha a nap sugarát, a szabad levegőt a gyári műhelyek szemvákító és tüdőrontó pora-füstjével kell felcserélnie? Mi lesz az egészséges véreből, tiszta erkölcséből, józan gondolkodásából, ha sötétben bujtáló eszmék és törekvesek világába kerül? Lehet-e valaha olyan gazdag ez az ország, hogy ezt a drága értéket, a színmagyar faj lelket tekozolhassa? Tudom én azt, hogy gyáripár nélkül szegények maradunk; tudom én azt, hogy a földművelő munka csak egy részét tölti be az esztendőnek: de azt is érzem, hogy ha ezt a népet mivoltából kivetkeztetjük, ha azt a részét, mely még a földhöz igazán ragaszkodik, a melynek a lelket az idegen eszmék, a folyton újabb változatosságra hajszoló elégedettség még nem lepte meg egészen, földjétől elszakadni engedjük: helyrehozhatatlan lesz a veszteségünk. A föld adja az életet, a napsugár a gyönyörűséget. Ha ettől a kettős forrástól a magyar parasztot elszakítjuk, hová lesz az őserő, melyből a nemzeti küzdelemre eddig merítettünk? Középbirtokos családjaik ivadékaik ugyis irodában sanyarognak már, mert nem tudtak a földet megbecsülni. Ha a nép is elhagyja lassankint a földet, ki és mi lesz akkor urrá mi közöttünk?

— Igaza van, nagyon is igaza. A magyar sok minden szerencsétlenségen keresztül ment már. Erőszakosan vezektették ki nemzeti sajátágából. Török, tatár, német rontotta, pusztította. De Istennek hála! győzelmesen kiállotta mindezt a sok nyavalyát. Mert megedzette a föld, a föld munkája és szeretete. Megvetette a lábát azon a szent talajon és bátran nézett szemébe minden elemi csapásnak, csábító szöföregteteknek. A magyar népet elégedetté csak az teheti, jelleme fő vonásait csak úgy őrizheti meg, ha jellemeinek, elégedettségének főforrása a földművelés lehet. De ha ez így van; ha ez a nép szereti és szeretettel műveli földjét: mi a magyarázata annak, hogy éppen erről az áldott földről ezrivel vándorolnak ki az emberek? mi az oka annak, hogy a legtisztább magyar faj asszonyai eltaszítják a természet kezét, mikor áldással közeledik feléjük? S mi az oka annak a lázadásig fejlett elégedettségnek, mely csak éppen a napokban kitért közöttük?

— Elmondom.

r. n.

SZEMLE.

Nagyon kedves, nagyon jó dolga van a szabadelvűpártnak. Annak a résznek is, amely mozdul, annak is, amely csendesesen marad. Amelyik mozog, arról azt írja „Az Ujság“ hogy ezt nem azért teszi, hogy a koalíció céljait a magáéva tegye, hanem hogy uszszék az árral, mivelhogy az új többség a hazafiság kriteriumává tette meg a koalíciós politikát. Azon részre pedig, amely még nem mozdult meg, palam et publice a „Pannonia“ vendéglőig, arról azt kiabálja a „Pesti Hirlap“, hogy „a kígyófajzat“ Tisza István büvölő hatása alatt áll. Ugy nézzük, hogy tuloz mind a kettő! Már ez így szokott lenni.

*

A szabadelvűpárt mondta ki, hogy: „hazafias örömmel fogadnók, ha ő Felsége a hadsereg vezény- és szolgálati nyelvére vonatkozó alkotmányos fejedelmi jogait a nemzet régi óhajta szerint gyakorolná“. Nos hát, ha egyszer — de másszor is — kimondotta ezt az óhaját, miért ne vehetne be programmpontul is és hogy programmpontul bevegye, amint már bevette a 9 es bizottság javaslata alapján, miért ne ismetelje s e végből miért ne mozduljon? Mi nem akarunk ő Felségetől a koalíció modjára „kicsikarni“ s nem is fogunk a nemzet sorsát kockázható válságot felidézni. A koalíció dolga, hogyan, miként intézi el ő Felséggel a válságot, mert ő a többség, ő a kormánypárt. Mi nem megyünk a koalícióba, se nem szövetkezünk vele. Ő krízist idézett elő és kicsikaras szembeszállás, válságos helyzet felidézése, kielesítése képezi tevékenységét. Mi ellenben tiszteletben tartjuk az 1867: XII. t.-cz. XI. §. által jelzett alkotmányos királyi jogot s arra kérjük ő Felséget, hogy hallgassa meg a nemzet „régí óhajta“ s ezen óhajtasokat programmba vesszük s becsületesen fogunk küzdeni érte.

*

De aztán az is tulzás ám, amit Tiszára zengenek merges kórusban. Hogy hallgasson! Már miért hallgasson? Azért, mert a koalíció minden ellenkező véleményyt, nézetet hazaárulásnak minősít? Ejnye, de hamar előszedte a tisztelt többség a csálhatatlanság dogmáját! Persze, mert belátja, hogy tulzá-

FERENCZ JÓZSEF KESERŰVIZ

AZ EGYEDÜL ELISMERT KELLEMES ÍZŰ TERMÉSZETES HASHAJTÓSZER.

saival eltagadhatatlan válságba, anyagi és erkölcsi károsodásba vitte az egész országot, s mert ezt Tisza a szemére veti és pedig joggal, hiszen előre megjósolta, hát dühöng reá. A koalíció kompaniájába kívánja huzni és a bajok részesévé szeretné tenni a szabadelpártot, vagy legalább egy részét. Köszönjük szépen. Majd elmegyünk a mi utunkon s a mi lábunkon, nem kérdezzük fel a koalíció szekerére, melyről előbb-utóbb ugyis ledobják a függetlenségek a többi kompanistát a kolozsvári „Ujság” szerint, mihelyt 30-al még megszorodnak. Addig csak szorongjanak együtt és döföjék ki egymást a kasból, ha birják. Bánffyval már próbálkoztak is. Még nem sikerült; de sikerülhet.

Vármegyénk közigazgatási bizottsági gyűlése.

A K. B., főispánunk szabadságon lévén. Szász József alispán elnöklete alatt tartotta f. hó 9-én gyűlését. A választott tagok közül Csató János, gr. Bethlen Sándor, Zeyk Kálmán, dr. Mark Izidor voltak jelen.

Az alispáni jelentés szerint az aratási munkák akadálytalanul lettek elvégezve. A központi választmány a választók jegyzéke ellen lett felszólamlásokat elintézte. Az ügymenet rendes.

A főjegyző Imreh J. főszolgabíró fellebbezését adta elő fegyelmi vizsgálati ügyében. A K. B. a vizsgálat megindítását indokoltan találta. Róka József p. ü. igazgató jelentése szerint egyenes adóban elő lett írva: 3946588 kor. 08 fill. Be lett fizetve júliusban: 38802 kor., az összes fizetés: 306037 kor. 40 fill., hátralék: 3534754 kor. 42 fill. Hadmentességi díjban elő volt írva 251893 04 fill., júliusban be lett fizetve 19 korona. Albert Iván kir. főmérnök jelenti, hogy az állami törvényhatósági utak jó karban vannak. Az abrudbánya-topánfalvi útra kemény fedanyag lesz hordva. A Nagyhegyi szakasz építése nagy erővel foly. A felenyed-abrudbányai út bucsumi szakasza befejezésnél áll.

Nehéz János kir. tanfelügyelő jelenti, hogy több iskolát látogatott meg. A közokt. ügyi miniszter 2 állami tanítót az algyógyi, 2 gör. kath. tanítót pedig a hódmezővásárhelyi 4 hetes gazdasági tanfolyamra vett fel 100—100 kor. segélylyel.

Ujvárossy Miklós kir. ügyész jelentése szerint a fogházak állapota rendes.

Dr. Dobozy Vilmos főorvos szerint a július havi egészségügyi állapot nagyon kedvező volt. Emésztő szervek hurutos bántalmi enyhe lefolyásúak voltak. Élve született 559 gyermek; meghalt: 355. Diftéria Vizaknán 3, Alvinczen 6 esetben, vörheny Nagyenyeden 2, Tövisen 3, Mogoson 3 esetben (1 halál) fordult elő. A megyei kórházban 96 beteg ápolgatott, meghalt 2, ápolás alatt maradt 47.

Török György állami állatorvos jelenti, hogy az állategészségügy kedvező volt; sertésvész azonban 20 községben van.

Szinészet.

A Dombayék második előadásáról (Alfonz úr) kevesebb jót mondhatunk, mint az első alkalomnál. Ennek oka, egyrészt a czimszereplő Belezna Ferencz volt, s másrészt Erdélyi Jolán k. a., aki Gissárné szerepével kísérletezett. Belezna

a szalonbeli viselkedés kétségbeesítő idétlenségei által egyik merényletet a másik után követte el s Erdős k. a. handabandás jelenetei és lehetetlen toálettje igen rossz hirbe keverte a párisi alakok izlését.

Igaz, hogy Belezna úr még csak egy éves színész s nem szerezhette meg azt a rutint, a mire egy Alfonz eljátszásánál szüksége lehet, de a közönségre ez nem tartozik, s így a kritika is csak arról beszélhet, a mit lát.

Hogy a kellemetlenségnek meg legyen a haszna, megmondhatjuk Belezna úrnak, hogy aki egy szalonba kalapot is megbotot is visz, annak e tárgyakkal ugyancsak el kell banni tudni, mert különben az történik, hogy az ő szalonképtelensége megkésztéreződik, vagyis nyilvánvalóvá lesz, hogy nemcsak a kezeivel nem tud mit csinálni, de a botjával és a kalapjával sem konstatálhatjuk, hogy ez a formai disszonancia annyira dominálta Belezna úr jelenéseit, hogy a kínos helyzetnek még a Dumas szelleme sem tudott föléje kerekedni.

Erdős k. a. korezmáros izléstelensége pedig csak akkor lehetett volna helyénvaló, ha a jellemzettség feltételeit az útszéli eszközök és a stílnélküli öltözködés elkerülésével állítja eléünk. Így, a hogy itt ez estén történt, nem egy párisi parasztból lett vendéglősnét látnunk, hanem valami beczeif fuzsituzst. E szemrehányást akkor is megtennők, ha a színlap nem hívna fel a közönség figyelmét „a legmagasabb szinpaditökéletességre”, a mi alatt természetesen csak technikai tökélyt lehetne értenünk. Szerencsére a Dombay-pár művészete bőven kárpótolt mindenért.

—sl.

Vegyes hírek.

— **Lapunk mai száma 6 oldalon jelenik meg.**

— **A király születése napja** alkalomból a helybeli róm. kath. templomban f. hó 18-án, továbbá Szent István első magyar királyunk ünnepén reggeli 9 órakor ünnepélyes isteni tisztelet fog tartatni, melyre az összes megyei, városi és állami hatóságok hazafias üdvözléssel meghívattak. R. kath. plébániai hivatal.

— **Bartók György püspök körutja.** Bartók György dr., az erdélyi ev. ref. egyházkerület püspöke, e hónap folyamán körutra indul. A körut célja a dési egyházmegye egyházközségeinek meglátogatása.

— **Értesítés.** Folyó hó 15-én, Nagyboldogasszony ünnepén a róm. kath. templomban az isteni tisztelet reggeli 9 (kilencz) órakor kezdődik.

— **Eljegyzés.** Egresi István Erzsike leányát f. hó 5-én eljegyezte Fodor Pál, lakatosárugyári raktárnok.

— **Időjárás és termés.** Az eltelt hét folyamán országszerte esőzések folytak, melyek többé-kevésbé csökkentették a rekkenő hőséget és a törökbuza termése iránt megcsappant reményünket kissé felélesztették. A nélkül, hogy ügyet vetnénk a különféle tendenciával utnak bocsátott börzei hírekre: a törökbuza az alföldön jó részben tönkre ment, nálunk pedig a szőlőt lepte meg a peronoszpóra.

— **Műsoros est.** A városi ifjuság kebeléből Bodrogi János tanár elnöklete alatt alakult rendező bizottság f. hó 19-én műsoros estélyt rendez a Bethlen-szobor alapja javára a sétatér fedett táncz helyiségében. Műsor:

1. „A nyár”. Egy felvonás idyll. Irták: Hevesi és Hetenyi. Szereplők: Béla: Czirner László, Ilonka: Fogarasi Jolán k. a., Sándor, Endre bátyja: legifj. Winkler János, Lukácsné: Sándor Klárka k. a. 2. Boka kesergője. Irta: Zsadányi Ármánd. Hegedűn előadja: Aczél Elemér. Zongorán kíséri: Fülöp Judith k. a. 3. Szaval: Winkler Lia k. a. 4. Énekel. Zsigmond Ferencz kolozsvári ev. ref. énekvezér. 5. Kuplék. Énekl. Solymosi Elek, a budapesti Népszínház ny. művésze. Zongorán kíséri Lázár Gyögyike k. a. Műsor után táncz. Belépő jegy: 1 kor. 20 fillér. Jegyek válthatók Földes Ede könyvkereskedésében. Akik meghívót nem kaptak és igényt tartanak rá, forduljanak a rendező bizottság elnökéhez.

— **Az italméréssel foglalkozók figyelmébe.** Az italmérési illetékeknek 1906—1908. évekre leendő kivétele tárgyában a nagyenyedi pénzügyőri bizottság részéről összeállított kimérésére jogosultak névjegyzéke a városi adóhivatalnál 8 napi közzszemlére ki van téve, a hol a hivatalos órák alatt érdekeltek a forgalmi adatokat megtekinthetik s netaláni észrevételeiket írásban a városi tanácsnál benyújthatják.

— **A tordai gimnázium.** Sok vajudas után végre megszületett a tordai gimnázium. Szerényebb keretekben ugyan, mint a hogyan eredetileg tervezve volt; nyolcz osztályu gimnázium, vagy reáliskola helyett csak négy osztályu gimnáziumot kapott s a négy osztály is csak fokozatosan fog beállítatni. Az új gimnázium, mint négy osztályu algimnázium, az unitárius egyház főtanácsának f. évi június hó 18-án tartott rendkívüli gyűlésén hozott határozata értelmében a f. évi szeptember hó 1-én kezdő meg működését, ott hol a mostanig a polgári iskola fennállott.

— **Kolera Erdélyben.** A sepsiszentgyörgyi Székely Nemzet írja a rémes hírt, hogy Hunyad megyében kiütött a kolera. A vármegyei főorvos alapos vizsgálat után több községben kolera megbetegedést konstatált. Ezek a községek: Benzencz, Alkenyér és Vajda-Hunyad. A hatóság legmesszébbmenő óvintézkedéseket tette, hogy megnyugtassa a megrettent közvéleményt, de a nyugtalanság mégis nagy, mert azt hiszik, hogy a víz terjeszti a járványt.

— **Egy láda arany.** Budapesten a Tisza Kálmán-tér egyik kisebb korezmájában tegnap éjjel két jól öltözött paraszt idogált. Föltűnt, hogy távozás előtt huszkoronás aranyakkal fizettek. Figyelmeztették erre a rendőrszemet, aki a kapitányságra kísérte őket igazolás végett. Itt egy kis ládat találtak náluk, amely tele volt huszkoronásokkal. Vallatóra fogták a gyanus idegeneket, akik különféle álneveket mondtak és az illetőségük helyét sem akarták fölfedezni. Csak annyit mondtak, hogy Erdélybe valók. A pénz szerzését illetőleg azt állították, hogy az arannyal teli ládat a kolozsvári temetőben találták. A rendőrség nyomban táviratot küldött a kolozsvári kapitányságnak, ahonnet még nem érkezett meg a válasz. Az aranyban duslakodó magyarokat addig a rendőrség fogházában tartják.

— **Szomorú vonat.** Folyó hó 10-én egy nagyon szomorú vonat érkezett Dicsőszentmártonba. A nagyszabeni tébolydából e napon érkeztek azok a szerencsétlen lelki-betegek, a kiket a dicsőszentmártoni kórházba szállítottak, hogy dr. Szócs Mózses felügyelete alatt családi ápolásba kihelyeztessenek.

— **A darázsok irtása.** Segítsünk magunkon, mert bizony milliókra megy terményeink ellensége. Gyümölcs- és szőlőtermésünknek egyik legnagyobb ellensége az u. n. lódarázs (vespa crabro), nézzünk szét a gyümölcsösben s az érő felben levő gyümölcs helyett a gyümölcs héját találjuk. Fáradtságunk után évek mulva szeretnők az első gyümölcsöt bár megkóstolni, a mi jó pásztoraink mellett még meg-megmarad (mert a pásztor és a darázsok egyszerre jelennek meg a hegyen nyáron, tavaszon sohase látunk hegyőröket.) Nézzünk fel a sétatérre, a szilfák törzséből kiszivárgó nedvet ezer és ezer lódarázs szívja, tehát tömegben vannak s körtefáinkon szintén tömegben találhatók. Ezeket könnyű az irtás oly módon, hogy a fák ágai közé 200—400 grammos orvosságos üvegeket kötünk, s azokba egy-egy gyűszűnyi mézet töltünk, az üvegek nyílásai fölé pár centiméterre egy-egy kis darabka érett gyümölcsöt (megmetszve friss vágással) illesztünk. Pár perc múlva a darázsok, legyek a megkezdett gyümölcsre szállnak, s érezve a mézet — egy két kísérlet után — az üveg nyíláson gyorsan bemásznak, azért nagyon kell ügyelni az üveg felkötésénél arra, hogy az üveg nyílása ághoz legyen lapulva, mert a szabadon álló üvegnyíláson egy darázs se megy bele.

— **Szekely kongresszus.** E hó 22-én tartja a Szekely Társaságok szövetsége rendezési közgyűlést Sepsiszentgyörgyön. A részt venni kívánók kedvezményes jegyet kapnak s kívánatra elszállásolják őket. E közgyűléssel kapcsolatban több kirándulás lesz a Szent Annatóhoz, Előpatakra, Tusnádra, stb. A kik ezen kirándulások részletes programja iránt érdeklődnek, forduljanak dr. Nagy Sándor sepsiszentgyörgyi orvoshoz, mint a kirándulások rendező bizottság elnökehez. A részt venni kívánók jelentkezzenek Deák Lajos kir. tanácsos, szövetségi elnöknel Maros-Vásárhelyen. Bejelentéskor tisztán olvasható aláírás s a társadalmi állás megjelölése szükséges.

— **Az erdélyrészi telepítés.** Dr. Sebess Dénes képviselő és ügyvéd az erdélyrészi telepítésről munkát irt. Szerző ösmereti az eddigi telepítési akciókat és jövőben a tömeges kis telepítéseket ajánlja az eddigi telepítésekkel szemben. Szerző bőven foglalkozik az erdélyrészi magyarság és különösen a magyar városok ügyével és tanulmánya végén formális javaslatot intéz a földművelésügyi kormányhoz. — A könyv sok új és hazafias szempontból értékes eszmét vet fel, a melyek megvalósítása egy nyugodtabb időszak feladata lesz.

— **Az orsz. színművészeti akadémián** a beiratások az előkészítő osztályba szeptember hó 10., 11., 12-ikén, az akadémia I. és II. osztályába pedig szeptember hó 13-án tartatnak meg, d. u. 3 órától kezdve.

— **Óvodai vizsga.** A városi óvodában (Porond-utczába) az evzáró vizsgát a mai nap délután 4 órakor tartják meg, melyre a szülőket és a tanügy iránt érdeklődőket szívesen látják. A vizsga után az óvodában a foglalkozás f. hó 28-án reggelig, az óvoda nagyobb mérvű kijavítása miatt, szünetelni fog.

— **Rövid hírek.** Polgár Csarnay Mariska, 16 éves debreczeni lányka, megőrült a hőségtől s meghalt. — Nemedi Ferenczné, pálmonostori pályafelvigyázó felesége, családi perpatvar következtében a vonat elé vetette magát, mely darabokra tépte. — Plesz Dóra tizenhét éves leány, aki szüleinél Nagymaroson nyaralt, tegnap reggel szilvaevés közben véletlenül egy magot nyelt le, a mely a gyomrába jutott. A magtól a leány hirtelen rosszul lett, úgy, hogy az orvosok már nem tudtak rajta segíteni s estére nagy kínok közt meghalt. — A brazíliai képviselőház elhatározta, hogy tízmillió jutalmat tűz ki annak a számarra, a ki hatásos gyógyítószerrel találja a tuberkulózis és a rák ellen. — Nyílt pályán megállott f. hó 4-én a Kocsárdról d. u. 3 óra 15 perczkor induló személyvonat. Három kezei atyafi azt híven, hogy így csinál hűvösöt a nagy melegben, meghúzta a vészféket. Csakugyan elérték céljukat; hűvösre kerültek. — Heczegán Sándor lupsai aljegyző fürdés közben látta, hogy a meredek hegyoldalról, több mint 50 méter magasságu kőszikláról egy pásztorfiú az Aranyosba zuhant. Azonnal segítségére sietett s kimentette a biztos halálból Ispász Demetert, kinek több kisebb-nagyobb zuzódáson kívül nagyobb baja nem történt.

— **A „Fiumei Kávébehozatali Társaság” kolozsvári fióktelepe,** Mátyás királyter 12. szallit bérmentve és vámmentesen **eredeti fiumei árakban kávét, teát, rumot, franczia és hollandi liqueuröket, csokoládét, cacaot. Arjegyzéket ingyen.** 511 1—52

A közönség köréből.

Panasz az állatseregletre.

Ugy veljük, a közönségnek teszünk szolgálatot, ha a város közterén törtentekről írjuk meg az alábbi sorokat.

Már 10 nap óta városunk egyik közterén van berendezve állatsereglet cím alatt egy dögter; a ki meg akar győződni, barmikor meggyőződhetik róla. Köröskörül szemétt bõven, a mi elsősorban a vadak ürülekeiből gyűl össze. A 6—8 napos lóhus 30—35 fokos melegben szintén nem tartozik a vanília-illatok sorába, Ezek mellé járul este 8 órától 10-ig a banda, a vadak orditása ejjen át; természetesen a személyzet leirhatlan öltözéke, az árok hid aljának bizonyos cselokra való felhasználása, reggeli 4 órától építés, kocsik bontása, szegezése. Kinek van türelme mindezt Csaszlauból ide menekült népségnek 10 napon túl is eltűrni?

Este a járó-kelőknek teljességgel nem az ethikai kurzust tartják, de bárki nezze meg az esti összesereglett cselédség viselkedését, társalgását hallgassa meg; mindezeket 20—25 család gyermekei előtt játszódjak el.

Vajjon a magisztrátus orra, füle, szeme ezekre nézve elhomályosodott-e? Igen üdvös intézkedés lenne már a város közönségét is a további szípolozástól megóvni. Közeledik a vásár, 10—15 község marháit itt hajtják fel vásárra s azok a szagtól böszülten rohannak, ezzel is a járó-kelők életbiztonságát veszélyeztetve. Az itató kúton 100—150 drb marhát itatnak, de már 10 nap óta fele se iszik felelmében.

Távolították el, de lehetőleg legrövidebb idő alatt innen a bestiák ezen élődi serege, másként feljebb terjesztjük panaszainkat.

A szomszédság.

Közgazdaság.

Hírek a nagyenyedi kiállításról.

A kiállítás rendezőségének legújabb határozata értelmében nem három, hanem négy napig fog tartani, azaz: szept. 30-tól okt. 3-ig. Ezt a határozatot több oldalról jött kérés indokolja.

Ugyancsak kívülről jövő többrendbeli kérésre elhatározta a rendezőség azt is, hogy baromfiak bejelentését is elfogadja, ha a bejelentő maga gondoskodik megfelelő egyszerű, de csinos kertrecekéről, melyekbe állatait a kiállítás keretében elhelyezze. A baromfikiállítások is nyerhetnek díjakat és kitüntetések.

A kiállítás résztvevői részére számos magándíj is lesz felajánlva és pedig 10—25—50—100 koronás tetelekben.

A rendezőség felirt az orsz. gyümölcseteti kormánybiztoshoz és kérte azt, hogy a kül- és belföldi nagy gyümölcs és borvasárló kereskedőket az enyedi kiállításon felhalmozódó minta-anyagra minel nagyobb körben figyelmeztesse. E kérésnek feltétlenül meg lesz az eredménye.

Egyik érdekessége lesz a kiállításnak a fehergyházai állami telep-birtokon nagy sikerrel termelt gyógynövények bemutatása is.

A gépkiallítás keretében különféle automobilon is bemutatásra kerülnek, így a legújabb és legtökéletesebb Oldsmobile-motorkocsik is.

Egy erdélyi czirok-seprőgyár ott a helyszínen működésbe fogja bemutatni, a czirok feldolgozását különféle háztartási seprőkkel

Gyümölcsöt, szőlőt, bort, gyümölcspalínkát és baromfit számos nagy- és középbirtokos jelentett be idáig.

A gépkiallítás — úgy mennyiségileg, mint újdonságaival — nagyobb és szebb lesz, mint minden eddigi erdélyrészi kiállításon volt. A gazdaközönség jól teszi, ha szükségleteinek beszerzését ez alkalomra tartja fenn. Bõven lesz miben válogatni!

A gyümölcs, szőlő, vetőmag stb. termények elhelyezésére a rendezőség díszes tányérokat készítettett a nagyenyedi papír-árugyárnál.

A kiállításnak felöles nagy és izléses falragaszait a rendezőség most küldte szét az összes vasuti állomásokról való ragasztás céljából.

Tavaszi és nyári divat újdonságok legolcsóbban
TÁNGEL JÓZSEF előnyösen ismert női és férfi divatáru
 kereskedésében NAGYENYEDEN
 szerezhetők be.

(x) **Tüköri Ármin fogműterme** Jókai-utca 3. szám New-York szálloda mellett Kolozsvárt.

Szerkesztőség:
Dr. MAGYARI KÁROLY TÜRÖK BERTALAN
Kiadó:
Nagyenyedi Könyvnyomda és Papíráruhágyár
Részvénytársaság.

Alsó-Fehér vármegye Alispánjától.
Sz. 6571—1905. alisp.

Árlejtési Hirdetmény.

Alsó-Fehér vármegye közigazgatási és árvészéki irodái 1905/6 téli idény fűtésére 240 kbm. kemény **száraz tűzifára** van szükség.

Ezen fa lehet: hasáb bükk, — bükkölgy vegyes, — tiszta hasáb tölgy, vagy hantott 10 cm. átmérőű vastag ugynevezett méterfa.

Ennek a vármegyeház udvarára ez évi november hó 1-ig leendő beszállítása biztosítása végett, ezennel pályázat hirdettetik.

Szállítani óhajtók felkéretnek ebbeli 1 koronás bélyeggel ellátott ajánlatot **augusztus hó 31-ig** hozzám beadni, a szállítandó fa köbmétere árának betűvel is való megjelölését kérem.

Nagyenyeden, 1905. augusztus 1-én.

766 2—3

Szász József,
alispán.

Telefon 395.

Telefon 395.

KLEIN FERENCZ

Unió gőzmosó és vegyiruha
tisztító intézete

Unió-utca 24. szám.

|| Műhely-telep Tivoli-utca ||

Br. Bánffy palota.

||| K O L O Z S V Á R . |||

514 31—104

„IBOLYA” virágcsarnok

Kolozsvár, Wesselényi Miklós-u. 7.

Kertészeti telep: Krizbay-utca 27.

Virágcsarnok 563. szám.

Telefon: Kertészeti telep 564. sz.

Minden idényben friss vágott virágok, déli növények és idényszerű hazai eserep-virágok, állandóan szállításra készen.

A közelgő mindszentek napjára **sirdiszek** és **koszorúk** legnagyobb választékban **2 koronától feljebb.**

Ugyiszint **művirág-koszorúk** állandó raktaron.

Menyasszonyi, névnap és alkalmi esokrok, koszorúk, szállag és felirattal, vidékre express szállítással teljesen megbízhatóan, legjobb kivitelben, legutányosabb ártan.

625 19—52

*****

Férfi szabó terem.

Alapított 1889-ben.

IZSÁK MÓR Kolozsvárt.

Mátyás király-tér 19. Emelet.

Van szerencsém értesíteni a n. é. vidéki közönséget, hogy nagybani hazai, angol és francia szövét rak-táramban dus választéku és izléses kelméket tartok.

Mérték utáni megrendeléseknél elég a mérték beküldése Szolid és pontos kiszolgálás előre biztosított.

Kiváló tisztelettel

Izsák Mór.

503 35—52

*****

Makk-eladás.

A nagyenyedi ev. ref. **Bethlen-kollégium felenyed-muzsinai** igen jó fekvésű, a vasuti állomástól csak 4 kilométerre fekvő 2892 oldas szál-erdejének idei

tölgymakk-termése eladó.

Értekezhetni folyó év szeptember hó 4-ig, szóval vagy írásban, Nagyenyeden, a Kollégium jogügyi- és jószágigazgatóságával; kinek irodáján a feltételek is megtekinthetők.

Nagyenyed, 1905. augusztus 7.

767 2—3

Jogügyi- és jószágigazgatóság.

*****

A **MEDGYESEN**, vasuti állomás közelében fekvő

„Erdélyi első szőlőoltvány-telep” látogatására

tisztelettel meghívja a szőlőművelő közönséget a telep tulajdonosa:

Ambrózi Mihály

szőlőnagybirtokos, az erdélyi sz. gazdasági egyesület szőlészeti bizottság elnöke.

Az óvatos szőlőművelő nem pompás árjegyzékekből, hanem az anyag személyes megtekintése által tájékoztassa magát, honnan fedezze az oltványszükségletét. Saját érdekében ne tessek elmulasztani híres oltványtelepemet meglátogatni.

771 1—3

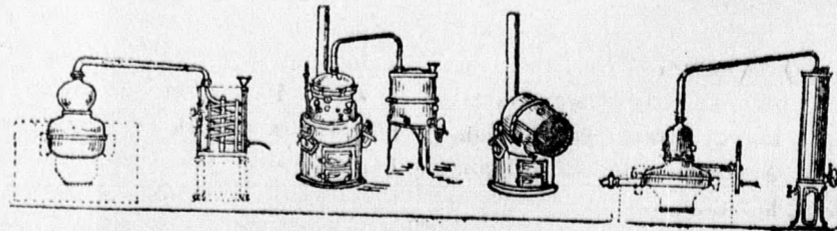
*****

Sangerhauseni Gépgyár és Vasöntöde Részvénytársaság

ezelőtt **HORNUNG** és **RABE**

Budapest, V., Csáky-utca 3. szám.

Mindennemű készülékek kisebbszertű leparláshoz.

Különbefe pálinkaüstök mindennemű gyümölcs, törköly és borseprű leparláshoz. Pálinkafinomító, essencia-, likör-, és cognac-leparlók minden kivitelben. Minden készülék, kiváratra: kavarómű-, vízfűrdő-, dephlegmator-ral vagy anélkül, valamint minden más kivitelben készítettik.

Költségvetések és tervezetek teljes berendezésekre díjmentesen! Szakszerű tanácsokkal szívesen szolgálunk. Jó és gondos kivitel jutányos árak mellett!

769 1—4

*****

Szováta

gyógyfürdőn villaépítésre alkalmas telkek eladók.

Értekezhetni a tulajdonossal. Czim a kiadóhivatalban.

766 3—3

*****

*****

Alapított 1865. évben.

BABOS SÁNDOR utóda

HAJEK MIKSA

órász és ékszerész

Kolozsvár, Wesselényi Miklós u. 16.

Czélszerű és divatos

alkalmi ajándékok

Olcso beszerzési forrás!

Vidéki megrendelők kedvezményben részesülnek.

Nem tetsző tárgyak 8 napon belül visszavétnek.

515 68—104

*****

A legolcsóbb és legkényelmesebb
mulatóhely az
ORIENT
szálloda Kolozsvárt,
kávéház és étterem.
Ferencz József-út 12. Telefon 462.

Mérsékelt árak mellett kényelmes és
tisztá szobák, valódi és házilag kezelt
tisztá jó borok, maponta friss kőbányai
sörök és izléses hideg és meleg ételek,
valamint italok kaphatók.

Igen alkalmas társas összejövetelekre és elfogad
lakodalmak és estélyekre megbízásokat jutányos árban
Kocsival beszálló vendégek lovainak jó meleg
istálló és kocsiszin áll rendelkezésére. 501 35-52

Tulajdonos: **Boday Mihály.**

Minden este jóhírnévű cigányzene.

BALLA BÉLA

előnyösen ismert húszletében
a husarak a következők:

- I kiló marhahús 1.20 fill.
- I „ borjuhús 0.96-1.20
- I „ sertéshús 1.36-1.52.

Ugyanott 10 hekto finom

SOM-BOR

kisebb mennyiségben is eladó.

TESZLER KÁROLY DIVATKERESKEDŐ

Kolozsvárt, Wesselényi Miklós-utca 11. szám.

Karácsoni ajándékoknak:

Remek tennis és sport flanelok 12, 16 kr.
Pickét és atlasz barchettek 16, 19, 25, 33 kr.
Valódi francia flanelok 21, 26, 30, 38 kr.
Brassói és Gács posztók 29, 35, 46, 58 kr.
Cybelin kelmék 55, 63, 75, 90 kr.
Eredeti angol ruha kóstium szövetek, 140 cm. hosszú 60,
60, 70, 80, 90 kr.

Kartonok, zsebkönyvek, batistok 16, 19, 25 kr.
Férfi ingek finom schiffonból 95, 115 kr.
Ót rétá gallér 12 kr. — Kézeltők 20 kr.
Len batiszt zsebkendők 4, 6, 10, 13, 15, kr.
Fegyházban kötött harisnyák 15, 20, 25, kr.
Trickó alsó ruhák, Ágy- és asztalterítők, Paplanok, Szőnyegek,
Függönyök, kávéabroszok és még sok fel nem sorolható cik-
kek olcsó árakban.

502 9-52

Uri divatüzlet Kolozsvárt. Hasznos alkalmi ajándék-czikkék.

Férfi fehérneműk, fenér és színes ingek, hálóingek, lábravalók, gallérok, színes és fehér kézeltők, zsebkendők, harisnyák,
harisnya-tartók, divatos színes és fehér mellények, kalapok, sapkák, keztyűk, sétabotok és esőernyők. Dús választék legújabb nyak-
kendőkben. Jáger és másnemű kötött alsó ingek és nadrágok. Kötött és bőr vadász mellények, harisnyák és kamaschenek. Pénz, szivar és cigaretté-
tárazák, zsebkönyvek, angol és francia illatszerek, szappanok, ruha és hajkefék és magyar gyártmányú legjobb fogkefék.

Alanti czikkék gyári áron, mivel tovább vezetve nem lesznek.
Utazó czikkék, kézi táskák, bőröndök, vadász kabátok és férfi topánok, plaidok és plüsch kocsitakarók.
Kiváló tisztelettel **Sándor Ágoston és Társa, KOLOZSVÁR, Matyas király-ter.**

505 9-52

Telefon 354. **SÁRGA JÁNOS** Telefon 354.
ékszerész-műtővös, egyházfelszerelési műintézete
Mátyás király-ter 13. **KOLOZSVÁR.**

Ajánlja dűsan felszerelt raktárát arany ezüst és
brilliáns ékszerekből.
Különlegességei: az erdélyi ötvösipar termékei
diszmagyar ékszerek, antique boglárók, csattok, övek stb.
— Ezüst evőeszközök, alpaca ezüst és bronz diszmutáruk,
a berndorfi ezüst gyári lerakata. Valódi francia bronz
disztárgyak.
Egyházfelszerelési czikkéi: Kupák, serlegek, szentség-
tartók, Urvacsora kelyhek stb.
Elvállal: ezüst és arany tárgyak készítését, antique
ezüst tárgyak hű utánzását és azok tervszerinti készítését.
Készít: tervrajzokat és költségvetésekkel szívesen szolgál.
Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

506 9-52

Drágasági pótléket:

elérhet minden hölgy, aki ruhaszükségletét

KOLOZSVÁRON

SIMON és LŐRINGZ cég

Wesselényi Miklós-utca 15. szám alatti

női divat, szövet és fehérnemű üzletében szerzi be.

Tavaszi újdonságok már megérkeztek!

Kivánatra mintákat szívesen küldünk!

38-52

Triska J. zongora raktára

Kolozsvárt, Sétatér-u. (Saját ház.)

Zongorák, pianinok, harmoniumok és czimbalmok gyári
áron részletfizetésre is kaphatók.

Hangszerek becserélését, javítását helyben és vidéken elfogadom.

Phonola-zongorát játszó készülék gyári áron kapható.

Ára 1100 korona.

509 9-52

Bármikor megtekinthető.

ALSÓFEHÉRVÁRMEGYEI GAZDASÁGIBANK ÉS TAKARÉKPÉNZTÁR R. T.

Alaptőke 200000 korona.

NAGYENYEDEN.

Alaptőke 200000 korona.

Leszámitol 6 hónapi lejáratig terjedő váltókat a legelőbb kamattal mellett.

Törlesztéses kölcsönök t nyújt 500 koronától kezdődőleg mar 4 1/2 % alapkamattal földbirtokra, a becsérték feléig.

Régibb és magas kamatu jelzálogkölcsönöket igen előnyös feltételek mellett konvertál s mindennemű ilyen ügyeket a leggyorsabban bonyolít le.

Betáblázás mellett adott kölcsönei után 500 koronán felül 6 1/2 %-ot számít.

Vásárol és elad értékpapírokat idegen számlára.

Bevált értékpapír szelvényeket és sorsolt értékeket.

Betétek után naptól-napig 4 1/2 %-o. fizet.

Vas, réz, horgony, diszmű és czimtábla önt de.

KOLOZSVÁR, Mátyás király-tér 3. sz.

Elvállal galvanoplasztikai munkákat, mindennemű klisek öntését, rézmetszeteket fénykép vagy rajz után

Készít gazdasági vas, réz gépöntvényeket.

Tisztelettel
Liskai János.

626 37-104

Szeszák Ferencz és Fia, kocsigyártók

KOLOZSVÁRT, Malom-utca 12 szám.

Alapított 1870-ben.

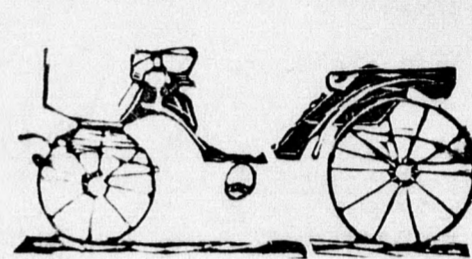
Árjegyzék ingyen.

Kocsi nagy raktár minden igényt kielégítőleg.

Nagy kocsijavító-műhely. Kocsigyártás modern technikai gépekkel felszerelve. Pontos kiszolgálás.

Mindennemű kocsik raktára.

Vidéki megkeresésekre azonnal válaszolunk.

Gyárunk az egyedüli Kolozsvárt, a hol a kocsi minden részét: kerekes, kovács, nyerges és fényező munkát személyes vezetésünk alatt előállít és az által vagyunk a legjutányosabbak árban is. Főszelünk a jó, szolid munka jutányos árban.

Becsés pártfogását tisztelettel kérve

Szeszák Ferencz és Fia, kocsigyártók.

Nagyenyedi kisegítő takarékpénztár r.-t.

Alaptőke: 300.000 kor.

Tartalékalap: 140 000 kor.

Előnyös kölcsön ad betáblázásra, megfelelő felezésre, értékpapírokra, sorsjegyekre, juttatott pénzintézetek részvényeire.

Vásárol és elad értékpapírokat.

Letétbe elfogad értékpapírokat, sorsjegyeket, értékeket kevés örzési díj mellett.

Idegen kölcsönöket a legelőnyösebben konvertál.

Váltókat az összeg nagysága szerint 5 1/2, 6, 6 1/2 % mellett, kereskedelmi váltókat pedig 6 % mellett számítol le.

Betétet 4 1/4-4 1/2 kamattal mellett fogad el.

Nyitva áll hétköznap d. e. 9-12, d. u. 3-4 óráig.

Van szerencsém a n. é. közönségnek tudomására hozni, hogy

Kolozsvárt, Wesselényi Miklós-utca 3. sz. alatt a mar 6 év óta fennálló

fényképészeti műtermemet

újra a legmodernebbül felszereltem.

Külsős figyelmébe ajánlom platin, aquarell és olajfestményeimet, melyekkel többszörösen kitüntette lettem.

Gyermekfelvételekben egyedüli speciálista vagyok.

Műtermem be van rendezve legszebb alkalmi ajándékoknak legalkalmasabb photo email kepekre, ugyisint életnagyságu mellkép rajzokra, melyek bármily régi fénykép után készíthetők.

Vidéki megrendelések a legpontosabban eszközöltetnek

És a nagyérdemű közönség b. támogatását kérve.

vagyok

tisztelettel

Csizhegyi Sándor,
fényképész.

71-104

Zacherlin
hilft großartig als unerreichter „Insectentöchter“.

Nagyenyed: Bisztritsány Lajos, Cirner J. József, Fénch L. László, Fesztinger Á. David, ifj. Lázár Károly, W. K. ...
bánya: Monár Árpád, Skatongya József. — Balázsfalva: V. Popp Schiessl Károly, Schuller Lajos, ...
Vilmos, „Consum“ kereskedelmi r.-t. — Gyulafehérvár: Fingerhut Jakab, Fröhlich Gyula, Jakabfy Albert, ifj. M. Seibach J. B., Petri J. W., Schlesinger Testvérek. — Marosújvár: Filla Ede, Virág Tamás, Fesztinger Á. David. 8-10

Nyomatott a Nagyenyedi Könyvnyomda és Papírarugár Reszvény ársaság könyvnyomdájában Nagyenyeden.